

Bemærkninger til lovforslaget.

Til § 1.

Løsladelse på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 1, er et regelmæssigt og vigtigt led i fuldbyrdelsen af tidsbestemte fængselsstraffe på over 9 måneder. Ved prøveløsladelsen og det dertil knyttede tilsyn lettes fangens overgang til tilværelsen på fri fod, og der er mulighed for kontrol og effektiv bistand i den ofte vanskelige tid efter løsladelsen. Under afsoningen er muligheden for prøveløsladelse et incitament for de fleste fanger til at søge at få noget ud af fængselsopholdet; dette har behandlingsmæssigt og disciplinært stor betydning for fængslernes arbejde.

Efter justitsministeriets opfattelse, bør prøveløsladelse kunne benyttes i videre omfang end muligt efter § 38, stk. 1. Kravet om en straffetid af over 9 måneder udelukker ved kortere straffe en prøveløsladelse, som i mange tilfælde kunne være hensigtsmæssig, og kravet om afsoning af to trediedele af straffen kan udelukke prøveløsladelse på et gunstigt tidligere tidspunkt. Disse mangler kan kun afhødes ved betinget benådning, og denne fremgangsmåde er da også i et vist omfang taget i anvendelse. Det er imidlertid ikke tilfredsstillende at skulle anvende benådningsinstituttet, når forholdet i virkeligheden er det, at de sidste 20 års erfaringer har peget i retning af et videre naturligt område for prøveløsladelsen end forudsat ved straffelovens vedtagelse.

Til belysning af det anførte meddeles i det følgende en række tal fra 1954 og 1950, idet de sidstnævnte sættes i parentes: Der blev løsladt 1 754 (2 046) fanger fra statsfængslerne. Af disse havde 842 (820) eller 48 (40) pct. straffe fra 5 til 9 måneder og opfyldte altså ikke lovens betingelser for at kunne prøveløslades. Af dem blev 55 (94) eller 6,5 (11) pct. benådet. Af de 912 (1 226) — 52 (60) pct. —, der havde mulighed for at opnå prøveløsladelse, blev 622 (721) løsladt på prøve. Muligheden blev altså benyttet i 68,2 (60) pct. af tilfældene; yderligere blev 110 (204) eller 12,2 (17) pct. af denne gruppe betinget benådet.

I en del af disse sidstnævnte tilfælde var grunden til, at de pågældende blev benådet og ikke prøveløsladt netop, at kravet i § 38 om afsoning af to trediedele af straffen var til hinder for prøveløsladelse på det (tidligere) tidspunkt, da løsladelse fandtes hensigtsmæssig.

Det vil efter justitsministeriets opfattelse ikke

være rigtigt at søge gennemført en generel nedsettelse af 9 måneders grænsen i § 38, f. eks. til 6 måneder, eller af kravet om, at to trediedele af straffetiden skal være afsonet. Den pædagogiske påvirkning og arbejdsstræning, som er fangebehandlingsens vigtigste mål, vil ofte kun kunne opnås ved et fængselsophold på 8—10 måneder. I mange tilfælde ville det måske nok være muligt at gennemføre en effektiv behandling under en kortvarigere strafafsoning, men dette måtte forudsætte en intensivisering af behandlingsarbejdet, hvortil den organisation, som for tiden står til fængselsvæsenets rådighed, ikke ville være tilstrækkelig. En regel om, at spørgsmålet om prøveløsladelse altid skal rejses på et tidligere tidspunkt end nu i § 38, stk. 1, bestemt, ville derfor forudsætte en udbygning af den bestående organisation, som det, selvom de fornødne bevillinger kunne opnås, først i løbet af længere tid ville være muligt at gennemføre.

Efter forslaget bevares derfor den nugældende § 38, stk. 1, som hovedregel om prøveløsladelse, men der tilføjes en ny bestemmelse, som giver mulighed for prøveløsladelse, når fangen har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder. Bestemmelsen giver en fakultativ adgang til at rejse spørgsmålet, når forholdene i det enkelte tilfælde særlig taler derfor, og prøveløsladelse vil kunne ske i medfør af denne bestemmelse dels med hensyn til kortere straffe, som afsones i statsfængsel, dels med hensyn til længere straffe, hvor det er ønskeligt at opnå løsladelse, før der er forløbet to trediedele af straffetiden og mindst 9 måneder.

Medens der fortsat efter § 38, stk. 1, i alle tilfælde skal gives indstilling om, hvorvidt prøveløsladelse bør ske, når to trediedele af straffetiden (dog mindst 9 måneder) er afsonet, vil indstillinger om tidligere prøveløsladelse i medfør af den nye bestemmelse i stk. 3 kun være at fremsende, når det skønnes særlig hensigtsmæssigt at løslade på prøve for at opnå fordelene ved tilsyn og anden forsorg og ved den i prøveløsladelsen liggende trusel om fuldbyrdelse af en reststraf.

Medens fangen kan forvente at blive løsladt på prøve i medfør af stk. 1, når hans forhold ikke ligefrem taler derimod (gør det utilrådeligt), skal der kræves noget mere for, at en fange skal opnå prøveløsladelse i medfør af stk. 3. Her skal forholdene positivt tale derfor.

Løsladelse på prøve i medfør af den nye bestem-